

Latijn: naamvallen

Scalae p 94-95

Naamval	Functie	Dominant	Rol
Vocatief	Aanspreking	/	/
Nominatief	Onderwerp	Gezegde	/
	NDG + KWW = NWG	Onderwerp + Koppelwerkwoord	/
	BVG	Gezegde met betekenis + onderwerp	/
Accusatief	Lijdend voorwerp	Gezegde	/
	Onderwerp van infinitefzin	Gezegde van de infinitefzin	
	NDG + KWW = NWG van infintiefzin	Onderwerp van de infinitief + Koppelwerkwoord van de infinitief	/
	BVG	Gezegde met betekenis + LV	/
	BWB + Voorzetsel	Gezegde	• Richting • Plaats • Tijd • Reden
Genitief	BVB	Kern=meestal substantief	• Bezittersgenitief
		Kern=Substantief dat afgeleid is van een werkwoord	• Onderwerpsgenitief
			• Voorwerpsgenitief
		Kern= Substantief dat een hoeveelheid uitdrukt; een voornaamwoord; telwoord; superlatief	• Genitief van het geheel
	Voorwerp	Gezegde/adjectief met vast naamval	/

Datief	Meewerkend voorwerp (vertaling: aan)	Gezegde	/
	Voorwerp	Gezegde/adjectief met vaste naamval	/
	Voorwerp bezitter	Esse met betekenis 'toebehoren aan'	/
	BWB (vertaling: voor)	Adjectief	• Voordeel • Nadeel
		Gezegde	• Voordeel • Nadeel
		Gerundivum + esse	• Handelende persoon
Ablatief	BWB + voorzetsel	Gezegde	• Handelende persoon • Scheiding • plaats
	BWB	Gezegde	• Wijze • Middel • Tijd • Oorzaak/reden • scheiding
		Adjectief	• Allerlei rollen, meestal Oorzaak/reden
	Voorwerp	Gezegde/adjectief met vaste naamval	/
	Voorwerp vergelijking	Comparatief	/
	Onderwerp	Gezegde losse ablatief	/
	gezegde	Losse ablatief	/

Naamval	Functie	Voorbeeldzin	vertaling
Vocatief	Aanspreking	Audi, <i>Luci</i> !	Luister, Lucius!
Nominatief	Onderwerp	<i>Marcus</i> abest.	Marcus is afwezig.
	NDG + KWW = NWG	Haemus <i>praedo</i> erat.	Haemus was een rover.
	BVG	Cicero <i>consul</i> vocatus est.	Cicero werd aangesteld tot consul.
Accusatief	Lijdend voorwerp	Haemus <i>puellam</i> amabat.	Haemus beminde het meisje.
	Onderwerp in de infinitiefzin	Dixit <i>praedones</i> venire.	Hij zei dat de rovers op komst kwamen.
	BVG	Romani Lucium Tarquinius <i>regem</i> fecerunt.	De Romeinen stelden Lucius Tarquinius aan tot koning.
	NDG + KWW = NWG	Dixit hunc hominem <i>praedonem</i> esse.	Hij zei dat de man een rover was.
	BWB richting	Cives <i>ad omnes partes</i> currunt.	De burgers lopen naar alle kanten.
	BWB plaats	<i>Ad ianuam</i> exspectabam.	Ik wachtte bij de deur.
	BWB tijd	<i>Ante pugnam</i> dux ad oraculum adiit.	Voor het gevecht ging de aanvoerder naar het orakel.
	BWB reden	Lucius <i>ob iram</i> abiit.	Omwille van zijn woede ging Lucius weg.
Genitief	BVB bezittersgenitief	Menenius in castra <i>plebis</i> iniit.	Menenius ging het kamp van het volk binnen.
	BVB onderwerpsgenitief	Fuga <i>civium</i> timor patres incessit.	Door de vlucht van de burgers be kroop de senatoren een angst.
	BVB voorwerpsgenitief	Cupido <i>libertatis</i> cives occupavit.	Het verlangen naar vrijheid beving de burgers.
	BVB genitief van het geheel	Fortissimus <i>patrum</i> ad plebis castra adiit.	De dapperste van de senatoren ging naar het kamp van het volk.
	Voorwerp + adjectief met vaste naamval	Nunc vicinae gentes <i>imperii</i> avidae Romam aggredi potuerunt.	Nu konden buurvolkeren die op macht uit waren, Rome aanvallen.
	Voorwerp + gezegde met vaste naamval	<i>Fabulae</i> Menenii memeni.	Het verhaal van Menenius herinner ik me

Datief	Meewerkend voorwerp	Marcus Luciae donum dat.	Marcus geeft Lucia een geschenk.
	Voorwerp	Lucia Marco non credit.	Lucia gelooft Marcus niet.
	Voorwerp bezitter	Sunt mihi multi amici.	Ik heb veel vrienden.
	BWB + gezegde voordeel/nadeel	Servi toti familiae bonam cenam parant.	De slaven maken voor de hele familie een lekker avondmaal klaar.
	BWB gerundivum + esse handelende persoon	Verginia patri defenda est.	Verginia moest door haar vader verdedigd worden.
	Voorwerp + adjectief met vaste naamval	Alexander matri similis neminem timebat.	Alexander, die op zijn moeder leek, was van niemand bang.
	Voorwerp + adjectief	Alexander iter senioribus difficile facere voluit.	Alexander wilde een reis maken die moeilijk was voor oudere mannen.
Ablatief	BWB + voorzetsel Handelende persoon	Lucius a parentibus iter facere prohibetur	Lucius wordt door zijn ouders verhinderd een reis te maken.
	BWB + voorzetsel Scheiding	Lucius a patre discessit.	Lucius ging weg van zijn vader.
	BWB + voorzetsel Plaats	Lucius in libello narrationes describebat.	Lucius schreef de verhalen in zijn boekje op.
	BWB wijze	Livius magna cura historium scribebat	Lucius scheeft met grote zorg op.
	BWB middel	Tarqiunius Lucretiam gladio terruit.	Tarquinius sloeg Lucretia met een zwaard de schrik aan.
	BWB tijd	Servius iam altera die post insidias excitatus est.	Servius stierf al de tweede dag na de aanslag.
	BWB oorzaak	Horatius clamore ad pugnam excitatus est.	Horatius werd door het geroep aangespoord tot het gevecht.
	BWB scheiding	Remus urbe pulsus est.	Remus werd uit de stad verjaagd.
	Voorwerp	Lucretia ratione utitur.	Lucretia gebruikte haar verstand.
	Voorwerp vergelijking	Lupus agno fortior erat.	De wolf was sterker dan het lam.
	Onderwerp in losse ablatief	Militibus cenantibus, hostes in castra impetum fecerunt.	Terwijl de soldaten aten, vielen de vijanden het kamp aan.